

L'IGUALADÍ

Les batalles no són pas guanyades per aquells que critiquen a les taules dels cafès. Les batalles les guanyen els que lluitem amb valentia i intel·ligència en els llocs adequats.

ÈPOCA VIII

PORTANTVEU SETMANAL D'ESQUERRA REPUBLICANA

Núm. XXIV

IGUALADA, 23 DE SETEMBRE DE 1933

Política de realitats

Ens plau moltíssim fer arribar als nostres lectors la satisfacció que sentim, des de fa alguns dies, al veure com les nostres primeres autoritats locals es vénen preocupant, amb marcada preferència, del problema de l'ensenyament.

A ningú s'amaguen les dificultats que, per a resoldre dit problema, caldrà vèncer. És innegable que es farà necessària una dosi d'energia, molt considerable, per a desbrossar el camí que, amb tota la premeditació, tractaran de barrar elements interessats; això a part dels inconvenients que, naturalment, sorgiran davant l'envergadura d'un esdeveniment senyaladíssim com és el de la supressió de l'escola confessional.

Hem vist com, poc a poc, ha anat resolent-se el referent a l'ensenyament secundari, fins al punt de poder-nos considerar posseïdors del centre docent que ens correspon i que acollirà, ben aviat, tot el jovent freturós de sadollar-se d'aquells coneixements que sols poden obtenir-se assistint a l'escola superior. Cal esperar que aquests coneixements no seran, com fins ara, patrimoni d'una sola classe, i cal treballar de ferm per tal de què tots els predisposats puguin abastar-los, sens ésser obligats als sacrificis que, mantes voltes, els portaven a l'abandó per impossibilitat.

Quant a l'ensenyament primari, i pel que fa referència a nostra volguda ciutat, també hem pogut esbrinar que ja es porten a terme tots els treballs conduents al seu total i ràpid endegament, amb el fi de tenir preparat el traspàs en hora oportuna.

Ens ha suggerit els precedents comentaris, la visita que sabem giraren el proper dimarts a l'Escola Nacional, de la localitat, el Batlle, senyor Biosca i el Conseller municipal de cultura, senyor Roca i Puig. És cert, segons hem averiguat, que aquesta visita no obedi, de moment, a altra finalitat que la de constatar personalment, el desenvolupament del començ de curs, però, tampoc és menys cert que la impressió que se n'endugueren fou bon xic optimista i del tot falaguera.

Amants, com el que més, de tot quant fa referència a la preparació cultural dels ciutadans de l'esdevenidor, i esperonats per l'interès de fer conèixer als nostres volguts lectors totes les noves d'aquest ordre, hem posat a contribució tots els mitjans informatius de què disposem, arribant al coneixement de què, dues millores ben remarcables ha assolit ja la nostra esmentada escola.

La primera consisteix en el considerable augment de matrícules que per al curs de 1933-34 han estat sol·licitades, cosa completament contraposada al que venia succeint en els cursos passats i que per a ben prompte potser obligui a l'habilitació de noves aules, per tal d'enquibir-hi la mainada que vol aprendre sense regateig i formar-se en el nou i saludable ambient pedagògic.

La segona, molt interessant per cert, és la de la transformació, *de fet*, en escola graduada. Aquesta millora era del tot necessària per a la major eficiència i rendiment de professors i deixebles. Moltes; moltíssimes voltes havíem sentit els pares, imposar la classe que volien per a llurs fills, sens tenir compte de la diferència d'edat i de capacitat dels menuts. Sovint, amb un egoisme de finalitat ben minsa, imposaven l'assistència a la mateixa aula, d'infants d'edat distanciada, pel sol fet d'ésser germans i així no haver-se de separar durant l'explicació de les lliçons. El resultat, no caldria pas remarcar-ho, era en la major part de casos, d'una eficàcia poc menys que nul·la.

Cal, doncs, que tothom es captingui de la importància cabdal que la primera ensenyança té per a la infància i cal, en gran manera, que tots, sense excepció, col·laborem amb les Autoritats i Mestres, a la formació acurada de les noves promocions ciutadanes, físicament completes i d'intel·lecte despert, per així demostrar arreu, que solament sota l'ègida de la República és possible la perfecta formació cultural i física del poble.

Mentre l'organisme polític, del qual depenem, no doni la seva opinió, favorable o adversa, al plet que d'una manera suïcida vénen mantenint els «grups» de «L'opinió» i «La Humanitat», nosaltres ens abstindrem, per disciplina de partit, a fer-hi el més petit comentari. De bugada, si n'hem de passar, ens agrada passar-la a casa.

Què vol dir República?

Heus ací la pregunta que feia a principis de l'any 1793, Maximilià Robespierre, als seus amics, poc abans de començar l'època del terror a París.

No podem pas dir nosaltres que aquesta pregunta, dita per qui la deia, estigués fora de to i impròpia d'aquells moments tant com en aquests. Maximilià Robespierre, de cara esgrogueïda i esprimatxat de cos, aquell ésser eternament rigid com un tronc d'arbre moribund, preguntava ja convençut que la resposta que podia fer-se-li no acoblaria de bon troç l'hanel de reivindicacions socials que ell sentia bategar sota aquell front de marbre verdós, torturat amb mil nits de veltes i en la solitud de la seva joventut de missàntrop, passada en un col·legi de jesuïtes.

Robespierre el terror de París en l'època revolucionària, tornava contra els seus mestres oficials les armes de què aquests i la clerecia l'havien revestit, potser sentint dintre seu la verfadera imposició del seu únic mestre espiritual, que el llançava pels viarany del rencor, fent-ne d'aquest sentiment impropï, una passió formidable que venia a constituir tot un sistema de renovació social.

Ell havia sentit, masses vegades, com en l'Assemblea Nacional, homes que es deien republicans, quan en el fons s'horrortitzaven de l'estrall de la gran revolució a França, es reien dels seus discursos mig trencats, potser per efecte de la contínua tensió nerviosa en què ell estava sempre. Eru-dits els uns, realistes els altres, es mofaven d'ell, pobres!, sense sospitar el gèrmen destructor que niava dintre aquell cervell taciturn que tanta sang tenia de vessar per aplacar la seva fam de rencor i de justícia.

Sembrar rencor, és vessar sang també, i aquells que reien o es bur-laven de frases o preguntes com les que Robespierre feia a l'impuls dels seus excessos convencionals, no tenien per res en compte la fera que alimentaven a prop seu i que tenia de devorar-los a tots i fins a ell

mateix també, en ferm holocauste al seu geni devorador.

I, realment, diem nosaltres avui: —Què vol dir República? Què és República? I ho diem potser amb més motiu que en el 1793, per quan llavors, l'estrall formidable que la gesta de França representava, era l'ensorrada catastròfica del feudalisme privilegiat i el punt final que iniciava la davallada del poder de Roma, cosa que havia profetitzat Voltaire, i que fou certa, malgrat i que tota la clericalla es sembla complaure molt en constatar l'error, segons ells, en què incorregué el gran filòsof gestador de l'esperit revolucionari d'aquell temps.

Era l'inici de la rebel·lia de l'es-clau, i per ésser un començament, era ja de per sí una gran cosa, una formidable gesta, que podia complaure a tots els esperits revolucionaris que no anessin més enllà, com anava Robespierre amb les seves conviccions.

La sang vessada en la Plaça de la Revolució, avui anomenada de la Concòrdia, no fou tota sang de crim, i si ho fou, ho seria a rel de les malvestats iniqués que havia sembrat la noblesa durant l'exercici de la seva tirania sobre el poble, de sempre sotmés als seus incestuosos capricis.

Què vol dir República, si el dret i la justícia social queden estancats en el patrimoni intern d'uns governs conservadors i tradicionalistes?

Certament, el règim republicà, que significa el dret que té el poble a regir-se a si mateix, sense reconèixer altra sobirania que la que emana d'ell, seria ben poca cosa, avui, que el recrutament de la sensibilitat del poble treballador, necessita, exigeix, totes les comoditats modernes, un temps patrimoni dels de dalt solament.

Fins el poder assolir els estudis complementaris d'una regular educació, li ha estat negat a aquest poble servil condemnat a un somni etern en mig de les tenebres del seu cervell inculte, en interès dels qui, sobre la seva ig-